

2023

Controleprotocol voor de accountantscontrole jaarrekening 2023 van Waterschap Drents Overijsselse Delta

INHOUD

1. Inleiding.....	2
2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)	3
3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.....	3
4. Het begrip rechtmatigheid en de aanvullend te controleren rechtmatigheidscriteria.....	4
5. Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing	5
6. Specifieke aandachtspunten.....	5
7. Communicatie met en rapportering door de accountant	6
Bijlagen	8

1. INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de jaarlijkse accountantscontrole stelt het algemeen bestuur toetsingscriteria vast. Conform artikel 4 van de “Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van Waterschap Drents Overijsselse Delta 2016” (hierna te noemen “controleverordening”) worden de uitgangspunten van de accountscontrole geregeld in het “controleprotocol voor de accountantscontrole van de jaarrekening 2023 van Waterschap Drents Overijsselse Delta” (hierna te noemen “controleprotocol”).

Het object van de controle is de jaarrekening 2023 en het financieel beheer, zoals uitgeoefend door of namens het dagelijks bestuur van Waterschap Drents Overijsselse Delta.

1.2 DOELSTELLING

Dit controleprotocol heeft als doel om aan de accountant nadere aanwijzingen te geven over:

- de reikwijdte van de accountantscontrole in het kader van rechtmatigheid en getrouwheid;
- de daarvoor geldende normstellingen;
- de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.

Het algemeen bestuur kan de accountant nadere aanwijzingen geven, voor zover deze uitgaan boven de wettelijke minimumeisen.

1.3 WETTELIJK KADER

De Waterschapswet (artikel 109, lid 2) schrijft voor dat het algemeen bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 1e lid, Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 103 van de Waterschapswet genoemde jaarrekening. De accountant dient op basis van een controle een accountantsverklaring en een verslag van bevindingen uit te brengen.

Het algemeen bestuur heeft op 4 januari 2016 op basis van de Waterschapswet artikel 109 lid 1 de controleverordening vastgesteld.

De accountant mag verwachten dat het waterschap inzichtelijk maakt welke wet- en regelgeving van toepassing is via het “normenkader”. Middels het controleprotocol (dat o.a. het normenkader bevat) stelt het algemeen bestuur aanwijzingen vast welke specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar 2023. Daarbij is zij gehouden aan de wettelijke minimumeisen (bijvoorbeeld ten aanzien van goedkeuringstoleranties).

2. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR DE CONTROLE (GETROUWHEID EN RECHTMATIGHEID)

Zoals in de Waterschapswet (art. 109, lid 2) is voorgeschreven wordt de controle van jaarrekening uitgevoerd door een door het algemeen bestuur benoemde accountant.

Deze accountantscontrole is gericht op het afgeven van een oordeel over:

- de mate van getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte c.q. samenstelling van het vermogen;
- de rechtmatigheid van de tot stand gekomen baten en lasten en balansmutaties, de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie;
- het in overeenstemming zijn van de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 98a van de Waterschapswet;
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de accountantscontrole 2023 zullen nadere regels met betrekking tot de ondergenoemde wetgeving bepalend zijn voor de uit te voeren controlewerkzaamheden:

- hoofdstuk 5 van het Waterschapsbesluit;
- richtlijnen en adviezen uit de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV;
- handleiding Regelgeving Accountancy (HRA).

3. TE HANTEREN GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIES

De accountant richt de controle zodanig in dat belangrijke fouten worden ontdekt. De controle wordt gebaseerd op risicoanalyse, vastgestelde toleranties, steekproeven en extrapolaties.

De *goedkeuringstolerantie* is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, welke in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven controleverklaring door de accountant.

In onderstaande tabel zijn de voorgestelde goedkeuringstoleranties opgenomen, die overeenkomen met het wettelijk minimum.

Strekking controle-verklaring				
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% bruto-lasten)	≤ 1%	>1% <3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3% <10%	≥ 10%	-

De bovengenoemde percentages houden in dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening, lager dan of gelijk aan 1% van de totale bruto-lasten en een totaalbedrag aan onzekerheden van lager dan of gelijk aan 3% van de totale bruto-lasten, een goedkeurende controleverklaring niet zullen aantasten.

Met de programmabegroting 2023 van het waterschap als uitgangspunt betekent dit:

- een totaalbedrag aan toegestane fouten tot en met € 1.703.000 (afgerond);
- een totaalbedrag aan toegestane onzekerheden tot en met € 5.110.000 (afgerond). ¹

¹ De bepaling van het definitieve bedrag van de totale bruto-lasten is afhankelijk van de werkelijke totale lasten volgens de jaarrekening 2023

Op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde lasten conform de jaarrekening 2023, zal de hoogte van de goedkeurings-tolerantie worden herrekend. Naast de bovenstaande kwantitatieve grenzen kunnen ook kwalitatieve aspecten met betrekking tot de jaarrekening voor de accountant een aanleiding vormen om af te zien van het afgeven van een goedkeurende controleverklaring.

Naast de goedkeuringstolerantie wordt een rapporteringstolerantie onderkend.

De *rapporteringstolerantie* is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het door de accountant opgemaakte verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar leidt wel tot een uitgebreidere rapportage van de bevindingen.

Als maatstaf voor de rapporteringstolerantie stelt het algemeen bestuur dat de accountant elke fout of onzekerheid \geq €100.000 rapporteert. Deze tolerantie geldt voor de totale jaarrekening 2023.

4. HET BEGRIP RECHTMATIGHEID EN DE AANVULLEND TE CONTROLEREN RECHTMATIGHEIDSCRITERIA

Het begrip rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole richt zich met name op de financiële rechtmatigheid en is beperkter dan het juridische begrip rechtmatigheid.

Met *financiële rechtmatigheid* wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen conform de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd. De rechtmatigheid van de niet financiële beheershandelingen en beslissingen behoeft de accountant niet actief inhoudelijk te toetsen.

Het kan echter wel zijn dat onrechtmatige handelingen en beslissingen van niet-financiële aard op termijn kunnen leiden tot financiële gevolgen. De accountant kan in dit kader volstaan met het beoordelen van het interne systeem van risico-afweging (en juridische kwaliteitsborging) en met het beoordelen van de uitkomsten van dit systeem. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de opzet en goede werking van dit interne systeem.

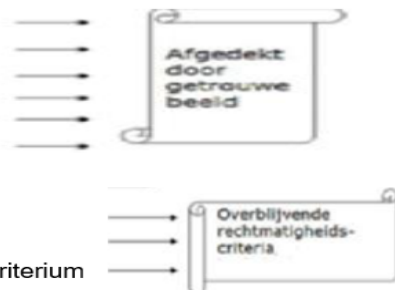
In het kader van rechtmatigheidscontrole kunnen negen *rechtmatigheidscriteria* worden onderkend:

1. **Calculatiecriterium**, de vastgestelde bedragen zijn juist vastgesteld en/of berekend.
2. **Valuteringscriterium**, het tijdstip van de betalingen en de verplichtingen is juist.
3. **Adresseringscriterium**, de betaling is gedaan aan de juiste persoon of organisatie.
4. **Volledigheidscriterium**, alle te verantwoorden opbrengsten zijn verantwoord.
5. **Aanvaardbaarheidscriterium**, de financiële beheershandelingen passen binnen de gestelde kaders.
6. **Leveringscriterium**, de geleverde goederen of diensten zijn juist.
7. **Begrotingscriterium**, financiële beheershandelingen passen binnen de vastgestelde begroting.
8. **Voorwaardencriterium**, financiële beheershandelingen voldoen aan de geldende regelgeving.
9. **Misbruik- en oneigenlijk gebruik-criterium**, gegevens die door belanghebbenden zijn verstrekt om aan te tonen dat zij voldoen aan wettelijke voorwaarden moeten worden getoetst op juistheid en volledigheid.

In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt met name aandacht besteed aan het 1^e tot en met het 6^e criterium. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer wordt extra aandacht besteed aan het 7^e tot en met het 9^e criterium.

- Calculatiecriterium
- Valuteringscriterium
- Adresseringscriterium
- Volledigheidscriterium
- Aanvaardbaarheidscriterium
- Leveringscriterium

- Begrotingscriterium
- Voorwaardencriterium
- Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium

5. REIKWIJDTE ACCOUNTANTSCONTROLE RECHTMATIGHEIDSTOETSING

Voor de rechtmatigheidstoetsing door de accountant heeft het algemeen bestuur van Waterschap Drents Overijsselse Delta een “Normenkader voor de rechtmatigheidstoetsing” vastgesteld. Deze beperkt zich voor wat betreft de interne regelgeving tot de door het algemeen bestuur vastgestelde verordeningen en de daarin voorgeschreven besluiten door algemeen -en dagelijks bestuur. Voor de besluiten van het dagelijks bestuur geldt dat de accountant alleen toetst of deze besluiten ook daadwerkelijk zijn genomen en/of het besluit aan de eventueel daaraan gestelde (nadere) eisen voldoet.

De accountantscontrole met betrekking tot de rechtmatigheid is gericht op:

- de naleving van externe wet- en regelgeving;
- de naleving van interne regelgeving, zoals vermeld in het “Normenkader voor de rechtmatigheidstoetsing Waterschap Drents Overijsselse Delta”, voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen;
- de naleving van de overige kaders, vermeld in de programmabegroting 2023 en de “controleverordening”;
- ten aanzien van de interne regelgeving worden er uitsluitend financiële consequenties verbonden aan bepalingen, die recht, hoogte en duur van financiële beheershandelingen betreffen.

Indien en voor zover bij de accountantscontrole materiële onrechtmatige financiële handelingen worden gevonden, dan worden deze in de rapportage en oordeelsweging alleen betrokken indien en voor zover het door het algemeen bestuur of hogere overheden vastgestelde regels betreft.

Interne regels van het dagelijks bestuur richting de ambtelijke organisatie en/of besluiten van het dagelijks bestuur vallen daarbuiten. Uitzonderingen hierop vormen de aanbestedings- en de subsidieregels en mandaat- en delegatiebepalingen, voor zover van belang voor de getrouwheidscontrole door de accountant. Voorts kunnen interne regels wel relevant zijn voor de nadere vaststelling van de invulling van “hogere” besluiten, maar deze regels zijn op zich geen inhoudelijk object van onderzoek.

Bepalingen in wet- en regelgeving die niet worden nageleefd (voorwaarden criterium) waaruit;

- *geen* financiële consequenties voortvloeien die in de jaarrekening tot uitdrukking komen, leiden uitsluitend tot een opmerking in het verslag van bevindingen van de accountant
- *wel* financiële consequenties voortvloeien die in de jaarrekening tot uitdrukking komen, worden meegewogen in het accountantsoordeel en worden vermeld in het verslag van bevindingen. Deze fouten worden gekwantificeerd door uit regelgeving blijvende mogelijke consequenties voor betreffende jaarrekeningpost in geld uit te drukken, voor zover beperkt tot de bepalingen recht, hoogte en duur. Alleen daar waar aan de overige bepalingen direct financiële consequenties zijn verbonden welke indirect recht, hoogte en duur beïnvloeden, is kwantificering aan de orde.

6. SPECIFIEKE AANDACHTSPUNTEN

6.1 ALGEMEEN

Eventueel zullen aandachtspunten of eisen van het algemeen bestuur via een addendum worden toegevoegd aan het controle- protocol.

Voor de auditcommissie:

Er lijkt vooralsnog geen aanleiding te bestaan om nadere aandachtspunten aan de accountant mee te geven.

6.2 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Mede op basis van het advies van de accountant is een specifiek aandachtspunt: de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Met ingang van 1 januari 2023 is de wet versterking decentrale rekenkamers in werking getreden. Voor de waterschappen treedt deze wet deels op 1 januari 2024 (onafhankelijke rekenkamers zullen zijn ingesteld en bemenst) en deels per 1 januari 2025 (de rechtmatigheidsverantwoording) in werking. Deze wet wijzigt onder andere de Gemeentewet, Provinciewet en Waterschapswet met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Met ingang van het verslagleggingsjaar 2025 gaat deze wijziging in, waarbij het dagelijks bestuur van WDODelta direct verantwoording aflegt in de jaarrekening over de financiële rechtmatigheid aan het algemeen bestuur in plaats van via de controlerende accountant. Dit betekent dat financieel administratieve processen en controlemechanismen binnen WDODelta zodanig zijn ingericht en werken dat het dagelijks bestuur hierop kan steunen voor het afleggen van de rechtmatigheidsverantwoording. Het invoeringsplan van de rechtmatigheidsverantwoording volgt bij een volgende bijeenkomst van de Auditcommissie.

Recent zijn de SDO-notitie 'Rechtmatigheidstoelichting' ter consultatie en de consultatie voor de aanpassing van Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) en het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) gepubliceerd. In de (toelichting op de) voorgestelde wetswijziging is terug te vinden dat het voornemen is dat de materialiteit wordt aangepast. In de toekomst zal worden uitgegaan van één percentage voor het geheel van fouten en onzekerheden. In [bijlage V](#) zijn de goedkeuringstoleranties opgenomen, die zijn momenteel voor fouten 1% van de totale lasten en voor onzekerheden 3% en de toekomstige goedkeuringstoleranties. Daarnaast is te lezen in de SDO-notitie dat het onderscheid tussen fouten en onzekerheden komt te vervallen. Binnen de rechtmatigheidsverantwoording wordt onderscheid gemaakt tussen afwijkingen², fouten³ en onduidelijkheden⁴ en begrotingsonrechtmatigheden (en dus geen onzekerheden). Voortaan zal worden uitgegaan van één percentage voor het geheel van fouten en onzekerheden, namelijk van 2%. De redenen hiervoor zijn:

- het hanteren van één grens voor fouten en onzekerheden gezamenlijk is eenvoudiger en begrijpelijker;
- het hanteren van één grens sluit beter aan bij wat internationaal gebruikelijk is;
- in de publieke sector is voor de meeste sectoren het onderscheid tussen fouten en onzekerheden al komen te vervallen. Buiten de publieke sector bestaat er geen onderscheid tussen fouten en onzekerheden.

In de SDO-notitie is verder een hoofdstuk 'Gebruikmaken van VIC-functie bij de accountantscontrole van de getrouwheid van de rechtmatigheidstoelichting' en "Aandachtspunten in het accountantscontroleproces" opgenomen. BDO gebruikt de komende maanden om scherp te krijgen wat dit voor hun werkzaamheden betekent en op welke manier de samenwerking hierin met WDODelta wordt vormgegeven. Ook gebruikt BDO de komende tijd om als BDO/NBA nog verduidelijkende vragen/suggesties richting de wetgever te sturen, nu de wet nog in consultatie is. Hierbij de link naar de consultatie (die verder verwijst naar de consultatie van de wetswijziging): [Consultatie NBA-handreiking 1152](#). Hier wordt ook gerefereerd naar Waterschappen (ondanks de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf waarschijnlijk het verslaggevingsjaar 2025).

7. COMMUNICATIE MET EN RAPPORTERING DOOR DE ACCOUNTANT

Om een doelmatige en doeltreffende accountantscontrole te bevorderen, vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant, vertegenwoordigers van het bestuur en ambtelijke organisatie. In [bijlage I](#) is het communicatietraject tussen de accountant en het waterschap nader uitgewerkt.

² Afwijkingen: posten in de jaarrekening die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen en posten waarbij voor het dagelijks bestuur onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid.

³ Fouten: financiële beheershandelingen waarbij de in het normenkader beschreven wet- en regelgeving niet is nageleefd.

⁴ Onduidelijkheden: posten waarbij het dagelijks bestuur in het kader van de verslaggeving niet kan aangeven of er sprake is van een rechtmatigheidsfout of niet.

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt:

Optioneel pré-auditbespreking

Voorafgaand aan de interim-controle is er de mogelijkheid voor een gesprek tussen de accountant en anderzijds de auditcommissie en portefeuillehouder financiën. Hierbij kan ingegaan worden op algemene ontwikkelingen binnen de organisatie en de belangrijkste aandachtspunten voor de interim-controle.

Interim-controle

In de maand september van 2023 wordt door de accountant een interim-controle uitgevoerd. Hierin wordt opzet en het bestaan van de administratieve organisatie van de belangrijkste (financiële) processen, inclusief de hiervan deel uitmakende beheersmaatregelen beoordeelt. De uitkomsten van deze controle worden via een verslag (Managementletter) uitgebracht aan de directie. Een afschrift van het verslag wordt gezonden aan het dagelijks bestuur en de auditcommissie.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Waterschapswet wordt over de jaarrekeningcontrole 2023 een verslag van bevindingen uitgebracht aan het algemeen bestuur en in afschrift toegestuurd aan het dagelijks bestuur. In het verslag zal de accountant rapporteren over de beheersing van processen en over eventuele bevindingen vanuit de interim-controle. Er wordt minimaal gerapporteerd over:

- de opzet en uitvoering van het financiële beheer;
- of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Voordat het verslag wordt uitgebracht wordt het dagelijks bestuur in de gelegenheid gesteld om herstelmaatregelen te treffen, om te reageren op de door de accountant geconstateerde onrechtmatigheden en onvolkomenheden en om te reageren op de controleverklaring en het verslag van bevindingen.

De accountant bespreekt de controleverklaring en het verslag van bevindingen 2023 met de auditcommissie, voorafgaand aan de behandeling van de jaarverslaggeving door het algemeen bestuur (juni vergadering auditcommissie).

Controleverklaring en accountantsverslag

In de controleverklaring 2023 wordt op wettelijk voorgeschreven wijze de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. Zowel ten aanzien van de getrouwheid als ten aanzien van de rechtmatigheid, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening 2023. De controleverklaring is bestemd voor het algemeen bestuur, zodat deze de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening 2023 kan vaststellen. Daarnaast rapporteert de accountant middels het accountantsverslag zijn bevindingen en aanbevelingen.

BIJLAGEN

BIJLAGE I: COMMUNICATIE EN JAARLIJKS PERIODIEK OVERLEG

Uitwerking van het communicatietraject tussen de accountant en vertegenwoordigers van het Waterschap volgens artikel 7 van het controleprotocol.

Het communicatietraject				
Acties	Initiatief door:	Gesprekspartner waterschap	Periode	Product
Optioneel: pré-audit bespreking	Accountant	Voorzitter van de auditcommissie (namens het algemeen bestuur), portefeuillehouder financiën.	september	Aandachtspunten voor interim-controle
Uitvoeren Interim-controle (beoordeling processen)	Accountant/ waterschap	Diverse medewerkers waterschap	september	Concept-Managementletter
Bespreking concept-Managementletter	Accountant	De ambtelijke organisatie, het directieteam, dagelijks bestuur	november	Definitieve Managementletter
Bespreking Managementletter in auditcommissie	Accountant/ waterschap	De ambtelijke organisatie, auditcommissie	december	Definitieve Managementletter
Uitvoeren controle jaarrekening (beoordeling van de getrouwheid en de rechtmatigheid)	Accountant/ waterschap	Diverse medewerkers waterschap	april/ mei	Concept verslag van bevindingen
Bespreking Concept-verslag van bevindingen en controleverklaring	Accountant	Dagelijks bestuur	juni	Definitief verslag van bevindingen, controleverklaring
Bespreking verslag van bevindingen en controleverklaring in auditcommissie	Accountant/ waterschap	Auditcommissie (namens algemeen bestuur)	juni	Advies auditcommissie aan AB

BIJLAGE II: NORMENKADER VOOR DE RECHTMATIGHEIDSCONTROLE

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole 2023 relevante externe wetgeving en interne regelgeving.

Blauw gearceerde tekst betreft een (kleinere) administratieve wijziging, groen gearceerde tekst betreft inhoudelijke wijziging (zie tabel met toelichting) t.o.v. de controleverordening 2022. De definitie van een administratieve wijziging is dat de strekking van de Wet niet wijzigt en deze wijziging geen impact heeft op de aard en omvang van de opdracht aan de accountant t.o.v. de opdracht 2022. Wijzigingen in interne regelgeving worden rood gearceerd, maar vanwege de betrokkenheid van het bestuur bij de wijzigingen niet nader toegelicht.

<u>Externe (financiële) wet- en regelgeving Waterschap Drents Overijsselse Delta</u>
<u>Europees-algemeen</u>
Richtlijn betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (Richtlijn 2011/7/EU)
Btw-richtlijn betreffende het gemeenschappelijk stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (Richtlijn 2006/112/EG)
Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU)
De-minimisverordening (verordening EU Nr. 1407/2013 jo. 2020/972) – verlengd t/m 2023.
Algemene groepsvrijstellingsverordening (verordening EU Nr. 651/2014) – aangepast i.v.m. inflatie zodat makkelijker steun kan worden verleend
De-minimisverordening voor de landbouwproductiesector (verordening EU Nr. 1408/2013)
MKB Landbouwvrijstellingsverordening - ABER (verordening EU Nr. 702/2014)
Catalogus Groenblauwe Diensten
<u>Nationaal-algemeen</u>
Algemene wet bestuursrecht
Besluit proceskosten bestuursrecht
Burgerlijk wetboek
Besluit maximumtarieven open overheid (oude naam: besluit tarieven openbaarheid van bestuur) – aangepast i.v.m. de Wet open overheid die in werking is getreden per 1 mei 2022
Wet normering topinkomens
Uitvoeringsbesluit Wet normering topinkomens
Mededingingswet
Pachtprijzenbesluit 2007
Wet terugvordering staatssteun
<u>Ruimtelijk (bestuurs)recht</u>
Wet ruimtelijke ordening
Besluit ruimtelijke ordening
Wet inrichting landelijk gebied
Onteigeningswet

Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten
Wet gemeenschappelijke regelingen
Milieu/ Natuur
Wet milieubeheer
Visserijwet 1963
Warmtewet, -besluit en -regeling
Regeling garanties van oorsprong voor energie uit hernieuwbare energiebronnen en HR-WKK- elektriciteit
Belastingen
Waterschapswet
Waterschapsbesluit
Waterwet
Waterbesluit
Waterregeling
Algemene wet inzake rijksbelastingen
Wet bronbelasting 2021
Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994
Invorderingswet 1990
Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 – het artikel die in verband met de kwijtschelding te kunnen verlenen voor belastingsschulden in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag is vervallen
Wet waardering onroerende zaken
Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling Wet waardering onroerende zaken
Kostenwet invordering rijksbelastingen
Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009
Wet op de internationale bijstandverlening bij de heffing van belastingen
Regeling diplomatieke en internationale vrijstellingen waterschapsbelastingen
Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingsschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012
Regeling kwijtschelding belasting medeoverheden (oude naam: 'nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen') – wijziging is dat het algemeen bestuur kan bepalen dat het bedrag aan financiële middelen dat niet meetelt bij de berekening van het vermogen wordt verhoogd
Financiën
Wet financiering decentrale overheden (FIDO)
Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden
Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden
Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen

Wet houdbare overheidsfinanciën
Wet op de omzetbelasting 1968
Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968
Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968
Wet op de vennootschapsbelasting 1969
Uitvoeringsbesluit vennootschapsbelasting 1971
Uitvoeringsbeschikking vennootschapsbelasting 1971
Wet op de belastingen van rechtsverkeer
Wet op de accijns
Wet belastingen op milieugrondslag
Uitvoeringsbesluit belastingen op milieugrondslag
Uitvoeringsregeling belastingen op milieugrondslag
Fiscale vereenvoudigingswet 2017
Subsidies
INTERREG-programma North West Europe (NWE)
INTERREG-programma North Sea Region (NSR)
INTERREG-Europe
Regeling co-financiering Interreg IIIA
Uitvoeringswet Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)
Uitvoeringsregeling EFRO programmaperiode 2014–2020
Regeling bijzondere subsidies waterkeren en water beheren
Regeling subsidies hoogwaterbescherming 2014
Subsidieregeling ESF 2014–2020
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027
Personeel en organisatie
Pensioenwet – wijziging in verband met het nieuwe pensioenstelsel, per 1 juli 2023 start een overgangsfase van enkele jaren waarin werkgevers en werknemers met elkaar afspraken gaan maken over het aanpassen van hun pensioenregeling en dat daarna pensioenuitvoerders deze afspraken gaan uitvoeren
Werkloosheidswet – per 1 juli 2023 uitkeringen verhoogd met 3,13% omdat de uitkeringen zijn gekoppeld aan het wettelijk minimumloon
Ziektewet – wijziging in verband met het vervallen van het overgangsrecht op de aangepaste Wet werken na AOW-gerechtigde leeftijd en visie op re-integratie
Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers
Wet financiering sociale verzekeringen
Wet kaderregeling VUT overheidsperoneel
Wet op de loonbelasting 1964
Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965
Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011
Wet vermindering afdracht loonbelasting en premie voor de volksverzekeringen

Zorgverzekeringswet
Wet arbeid en vreemdelingen
Wet structuur uitvoerorganisatie werk en inkomen
Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) – per 1 juli 2023 uitkeringen verhoogd met 3,13% omdat de uitkeringen zijn gekoppeld aan het wettelijk minimumloon
Wet inkomstenbelasting 2001
Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen
Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP
Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs (WAADI)
Wet tegemoetkomingen loondomein
Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers – wijzigingen naar aanleiding van de evaluatie van het per 2019 ingevoerde rechtspositiebesluit
Regeling rechtspositie decentrale politieke ambtsdragers
De Wet Arbeid en Zorg (WAZ)
Inkoop en aanbestedingen
Richtlijn 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten
Richtlijn 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten
Aanbestedingswet 2012 en aanbestedingsbesluit
Aanbestedingsreglement werken 2016 (ARW)
Gids Proportionaliteit

Interne (financiële) wet- en regelgeving Waterschap Drents Overijsselse Delta

Algemeen

Reglement van orde voor de vergaderingen en overige werkzaamheden van het algemeen bestuur van WDODelta

Benoemingsbesluit voorzitter, leden en plaatsvervangend leden bezwaren- en nadeelcompensatiecommissie

Delegatiebesluit WDODelta 2016

Mandaatbesluit Waterschap Drents Overijsselse Delta 2021

Besluit ondermandaat WDO 2021

Budgethoudersregeling WDODelta 2021

Belastingen

Kostentoedelingsverordening watersysteem WDODelta

Kwijtscheldingsverordening WDODelta–actualisatie i.h.k.v. de Ministeriële Regeling kwijtschelding belasting medeoverheden die in werking is getreden eind 2022

Verordening verontreinigingsheffing WDODelta 2023 – jaarlijkse actualisatie
Verordening watersysteemheffing WDODelta 2023 – jaarlijkse actualisatie
Verordening zuiveringsheffing WDODelta 2023 – jaarlijkse actualisatie
Financiën
Verordening controle en inrichting financiële organisatie WDODelta (controleverordening)
Verordening financieel beleid en beheer WDODelta
Beleidsnotitie weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen WDODelta
Afschrijvings- en activeringsbeleid WDODelta 2016
Keur (watersysteem/waterkeringen en wateren/wegen)
Beleidsregels nadeelcompensatie verleggen kabels en leidingen bij primaire waterkeringen Waterschap Groot Salland
Procedureverordening nadeelcompensatie WDODelta (AB)
Subsidies
Algemene subsidie-verordening WDODelta
Beleidsregels Subsidieverlening Watererfgoed WDODelta (DB)
Subsidieregeling Klimaat Actief! RIVUS en randgemeenten (DB) – tekstueel aangepast i.v.m. aansluiting werkregio RIVUS en de randgemeenten
Subsidieregeling Klimaat Actief! Fluvius (DB) – tekstueel aangepast i.v.m. aansluiting werkregio RIVUS en de randgemeenten
Subsidieregeling Samenwerken aan voldoende en schoon water in landelijk gebied (2) (DB)
Beleidsregel Waterschap Drents Overijsselse Delta over subsidieverlening Genieten van water 2022- 2027 (DB) – het algemeen bestuur heeft besloten het beleid voor recreatief gebruik voort te zetten incl. het budget voor de subsidieregeling. Om hier uitvoering aan te geven is de subsidieregeling vastgesteld
Personeel
Sociaal Statuut deel 1 en deel 2
CAO VWW (op basis van CAO 2023)
Overig beleid
Beleid Inrichting, Beheer en Onderhoud Op Maat
Nota Grondbeleid
Beleid (tot het niet heffen van) leges bij vergunningen
Rechtspositie waterschapsbestuur (DB)

BIJLAGE III: ONDERBOUWING GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIE 2023

Bruto-lasten begroting 2023	Bedrag in €
Totaal	170.335.000

Goedkeuringstolerantie			
Basis; bruto-lasten begroting 2023	Percentage	Absoluut (€)	Afgerond (€)
Fouten in de jaarrekening	≤ 1%	≤ 1.703.350	≤ 1.703.000
Onzekerheden in de controle	≤ 3%	≤ 5.110.050	≤ 5.110.000

Rapporteringstolerantie			
Basis; goedkeuringstolerantie 2023	Percentage	Absoluut (€)	Afgerond (€)
Fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle	≥ 5,9%	≥ 100.000	≥ 100.000

BIJLAGE IV: VERWACHTE IMPACT VAN WIJZIGINGEN IN HET NORMENKADER OP DE CONTROLE

Betreft	Invloed op WDODelta	Invloed op controletraject
<p><u>Externe Wet- en regelgeving</u></p> <p>Regeling kwijtschelding belasting medeoverheden</p> <p>De regeling kwijtschelding belasting medeoverheden bevat regels over de wijze waarop gemeenten, provincies en waterschappen het vermogen en de kosten van bestaan van belastingschuldigen kunnen berekenen. De uitkomsten van deze berekeningen worden vervolgens weer gebruikt om vast te kunnen stellen of een belastingplichtige recht heeft op kwijtschelding van belastingen van de gemeente, provincie of het waterschap.</p>	<p>Regeling kwijtschelding belasting medeoverheden</p> <p>De Kwijtscheldingsverordening WDODelta is geactualiseerd op basis van de regeling kwijtschelding belasting medeoverheden. Op basis van deze regeling kan het waterschap ervoor kiezen om aan personen die kwijtschelding aanvragen bij Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus - Tricijn (hierna: GBLT) toe te staan dat zij over extra financiële middelen mogen beschikken zonder dat dit hun recht op kwijtschelding beperkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De extra toegestane financiële middelen waarover burgers op grond van deze Regeling mogen beschikken, bedraagt maximaal € 2.000 voor echtgenoten. • De extra toegestane financiële ruimte voor alleenstaande ouders en alleenwonenden, bedraagt respectievelijk 90% en 75% van de verhoging voor echtgenoten. <p>De kwijtscheldingsverordening is aangepast, waardoor deze verruiming per 1 januari 2023 van toepassing is.</p>	<p>Regeling kwijtschelding belasting medeoverheden</p> <p>Geen, de uitvoering ligt bij GBLT.</p>
<p>Pensioenwet</p> <p>De wijziging van de Pensioenwet is in verband met de herziening van het pensioenstelsel, standaardisering van het nabestaandenpensioen, aanpassing van de fiscale behandeling van pensioen en andere wijzigingen ten aanzien van pensioen (Wet toekomst pensioenen).</p> <p>De nieuwe pensioenwet geldt vanaf 1 juli 2023. Pensioenorganisaties, zoals ABP hebben tot 1 januari 2028 de tijd om de afspraken die nu gelden aan de nieuwe regels aan te passen.</p>	<p>Pensioenwet</p> <p>Het ABP gaat per 1 januari 2027 over op het vernieuwde pensioenstelsel. De onderhandelaars namens de werkgevers en de vakbonden, verenigd in de Pensioenkamer, werken momenteel aan de nieuwe ABP-pensioenregeling. Het streven is om uiterlijk begin 2024 tot definitieve afspraken te komen. Hierdoor heeft het ABP voldoende tijd om de pensioenadministratie goed in te richten.</p>	<p>Pensioenwet</p> <p>Geen.</p>

<p>Ziektewet</p> <p>Vanaf 1 juli 2023 is de ziektewet gewijzigd omdat het overgangsrecht op de aangepaste Wet werken na AOW-gerechtigde leeftijd dan niet meer geldt. Het volgende is gewijzigd door het vervallen van het overgangsrecht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De re-integratieverplichting voor de werknemer met AOW-leeftijd die op of na 1 juli 2023 ziek wordt, gaat van 13 weken naar 6 weken (Voor AOW-gerechtigden die al voor 1 juli 2023 ziek waren, blijft 13 weken gelden); • Het recht op een Ziektewetuitkering van een AOW-gerechtigde werknemer gaat van 13 weken naar 6 weken; • Werknemers die de AOW-leeftijd hebben bereikt mogen worden ontslagen als zij 6 weken ziek zijn en het herstel niet binnen een periode van 6 weken wordt verwacht. <p>Daarnaast zijn werkgevers en werknemers vanaf 1 juli 2023 verplicht om hun visie op het re-integratietraject te geven.</p>	<p>Ziektewet</p> <p>De wijziging van de ziektewet heeft invloed op WDOdelta aangezien WDOdelta als werkgever, eigenrisicodragers is voor de Ziektewet. De bedrijfsarts van WDOdelta beoordeelt of de werknemer een Ziektewetuitkering krijgt en deze wordt betaald door WDOdelta. Het UWV blijft eindverantwoordelijk en controleert of WDOdelta handelt volgens de regels van de Ziektewet.</p> <p>Daarnaast moeten WDOdelta en de werknemer hun mening over de re-integratie-afspraken op meerdere momenten vastleggen, zoals bij het opstellen en bijstellen van het gezamenlijke plan van aanpak en bij de eerstejaarsevaluatie. De visie is gericht op de kortere én de langere termijn. WDOdelta en de werknemer kunnen regelmatig bijstellen als dat nodig is. Voldoet WDOdelta hier als werkgever niet of onvoldoende aan dan kan dat een loonsanctie tot gevolg hebben. Dit betekent kort gezegd dat WDOdelta maximaal een extra jaar aan loon moet doorbetalen (een derde ziektejaar aan loon).</p>	<p>Ziektewet</p> <p>Controle op de rechtmatigheid personeelslasten.</p>
<p>Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers</p> <p>Het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers is onder andere naar aanleiding van de evaluatie van het per 2019 ingevoerde rechtspositiebesluit aangepast.</p>	<p>Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers</p> <p>Er zijn een aantal wijzigingen in het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. In veel gevallen is het met terugwerkende kracht maar de data daarvan variëren en worden tussenhaakjes toegelicht.</p> <ul style="list-style-type: none"> • bestuurlijk en privégebruik van een gemeenschappelijke auto en/of de auto op afroep zijn mogelijk, maar wel onder fiscale voorwaarde van een sluitende rittenadministratie (terugwerkende kracht tot en met 28 maart 2019). • Voor de situatie waarin een ambtsdrager een dienstauto ter beschikking is gesteld die ook voor privédoeleinden mag worden gebruikt, is verduidelijkt dat betrokkene eventuele bijdragen van derden die hij of zij voor het privégebruik ontvangt, niet in de openbare kas hoeft te storten. Dit is (uiteraard) wel het geval, wanneer van derden vergoedingen worden ontvangen voor ritten voor zakelijke of bestuurlijke doeleinden (werkt terug tot en met 28 maart 2019). 	<p>Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers</p> <p>Controle op de rechtmatigheid personeelslasten.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Verzekering arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden voor leden algemeen bestuur wordt naar rato toegekend (in werking getreden met ingang van 14 mei 2022). • Voor politieke ambtsdragers worden dezelfde kosten vergoed als voor werknemers. Een voorziening voor politieke ambtsdragers met een structurele functionele beperking wordt alleen toegekend of vergoed als die proportioneel is en niet reeds uit anderen hoofde is toegekend of vergoed (met terugwerkende kracht tot en met 28 maart 2019). • Huisvestigingsvoorzieningen ingeval aan een voorzitter van een waterschap een woonplicht is opgelegd (met terugwerkende kracht tot en met 28 maart 2019). • De leden van waterschapscommissies hebben niet alleen recht op vergoeding van reis- en verblijfkosten voor dienstreizen binnen het waterschap, maar ook voor dienstreizen buiten het waterschap. Het is immers wenselijk dat commissieleden, net als leden van het algemeen bestuur, ook buiten het waterschap dienstreizen kunnen maken die voor vergoeding in aanmerking komen (met terugwerkende kracht tot en met 28 maart 2019). • Per 1 januari 2023 zijn de reiskostenvergoedingen verbreed tot gebruik ieder eigen vervoersmiddel (ook bij het gebruik van bijvoorbeeld een fiets of motorfiets). • Per 1 januari 2023 vergoeding parkeerkosten ook voor woon-werkverkeer. Zowel voor woon-werkverkeer als voor dienstreizen bij het gebruik van een eigen vervoermiddel zowel de veer- en tolgkosten als de parkeer of stallingskosten worden vergoed. • Per 1 januari 2023 voor politieke ambtsdrager die een functionele beperking heeft, kan incidenteel voor reizen voor woon-werkverkeer en voor dienstreizen een voor de beperking geschikte vervoersvoorziening worden vergoed of ter beschikking gesteld. 	
--	---	--

BIJLAGE V: HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE GOEDKEURINGSTOLERANTIES

Huidige strekking controle-verklaring				
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% brutolasten)	$\leq 1\%$	$>1\% <3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$>3\% <10\%$	$\geq 10\%$	-

Toekomstige strekking controle-verklaring			
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels-onthouding/ Afkeurend
Fouten in de jaarrekening en onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 2\%$	$>2\% \leq 4\%$	$>4\%$